

HOÀN THIỆN KHUÔN KHỔ PHÁP LÝ ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG THANH TRA, GIÁM SÁT NGÂN HÀNG

Ngày nhận: 28/11/2013
Ngày nhận lại: 04/12/2013
Ngày duyệt đăng: 12/12/2013
Mã số: 12-13-CD-03

ThS. Phạm Hà Phương
Viện Chiến lược Ngân hàng

Tóm tắt: Trong xu thế hội nhập kinh tế thế giới đang ngày càng mạnh mẽ như hiện nay, việc tăng cường hoạt động thanh tra, giám sát ngân hàng để đảm bảo an toàn, ổn định của hệ thống ngân hàng càng trở nên cấp thiết. Việc hoàn thiện khuôn khổ pháp lý có ý nghĩa vô cùng quan trọng nhằm tạo môi trường thuận lợi để phát huy hiệu quả công tác thanh tra, giám sát ngân hàng của Ngân hàng Nhà nước (NHNN). Bài viết này hệ thống lại hành trình xây dựng khuôn khổ pháp lý đối với hoạt động thanh tra, giám sát ngân hàng của NHNN và nhìn nhận những khoảng trống cần tiếp tục được hoàn thiện trong thời gian tới. Qua đó, đưa ra một số kiến nghị với NHNN nhằm hoàn thiện khuôn khổ pháp lý đối với hoạt động này.

Từ khóa: Thanh tra, giám sát ngân hàng, Ngân hàng Nhà nước, khuôn khổ pháp lý.

Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, hệ thống các tổ chức tín dụng (TCTD) ở Việt Nam phát triển không ngừng, lớn mạnh cả về quy mô, số lượng và chất lượng dịch vụ. Hệ thống ngân hàng ngày càng phát huy vai trò là xương sống của nền kinh tế, đóng góp tích cực trong việc thúc đẩy sự phát triển và duy trì sự ổn định, bền vững của nền kinh tế nước ta. Sự lớn mạnh nhanh chóng của hệ thống đặt ra yêu cầu cần phải tăng cường và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý, thanh tra, giám sát ngân hàng như một tất yếu khách quan, tạo cơ sở thúc đẩy tiến trình đổi mới và tái cơ cấu, đồng thời định hướng cho hệ thống ngân hàng hoạt động an toàn, hiệu quả. Đây cũng là nhiệm vụ trọng tâm của ngành Ngân hàng năm 2013 đã được Thống đốc NHNN chỉ đạo trong Hội nghị triển khai nhiệm vụ toàn Ngành nhằm thực hiện có kết quả Đề án cơ cấu lại hệ thống các TCTD đến năm 2015.

Trước yêu cầu cấp thiết như vậy, một trong những giải pháp quan trọng đặt ra đối với các nhà hoạch định chính sách là tiếp tục

hoàn thiện khuôn khổ pháp lý nhằm tạo môi trường thuận lợi nâng cao chất lượng công tác thanh tra, giám sát ngân hàng của NHNN (Nguyễn Hữu Nghĩa, 2013).

Cơ sở lý luận

Thông thường, về khoa học pháp lý, khung pháp lý đối với bất kỳ một hoạt động nào để được coi là hoàn thiện cũng cần được xem xét, đánh giá một cách nghiêm túc trên nhiều khía cạnh, trong đó hai góc độ cơ bản và phổ biến đánh giá hệ thống văn bản quy phạm pháp luật là: hình thức văn bản và nội dung các quy định. Về hình thức văn bản, đó là sự đầy đủ hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật, từ văn bản có giá trị pháp lý cao nhất (luật) đến các văn bản dưới luật như nghị định, thông tư... Về nội dung các quy định, đó là tính hợp lý và hiệu quả của các quy định pháp luật khi bắt đầu có hiệu lực và được áp dụng vào thực tiễn hoạt động.

Hoạt động thanh tra, giám sát ngân hàng là hoạt động mang tính chuyên ngành. Do đó, hoạt động này không chỉ chịu sự điều chỉnh